

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ἑκτος

Συνδρομὴ ἑτήσια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10. ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους· καὶ εἶναι ἑτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

17 Δεκεμβρίου 1878

Τῇ 31 Δεκεμβρίου 1878 λήγει τὸ τρίτον ἔτος τῆς Ἑστίας. Ὅσοι τῶν κυρίων συνδρομητῶν ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐξῆκολουθήσωσι λαμβάνοντες τὴν Ἑστίαν καὶ κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος, παρακαλοῦνται ν' ἀποστείλωσι πρὸς τὴν διευθύνσιν αὐτῆς, πρὸ τῆς 1 ἰανουαρίου 1879, τὸ τίμημα τῆς συνδρομῆς, ὡπως μὴ ἐπέλθῃ διακοπὴ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου.

Τὸ Δελτίον δωρεῖται πρὸς τοὺς συνδρομητὰς τῆς Ἑστίας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πληρωμῆς τῆς συνδρομῆς.

ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΗΣ ΕΦΟΡΙΑΣ ΣΠΑΡΤΗΣ ΕΝ ΕΤΕΙ 1826

Ἡ ἀνωτέρω σφραγὶς ἐλήφθη ἐξ ἐγγράφου, ἀποσταλέντος ἡμῖν ἀπὸ τοῦ ἐν Σμύρῃ λογιῶ συνδρομητοῦ τῆς Ἑστίας κ. Μ. Π. Κοσσονῆ, κατέχοντος πολλὰ πολύτιμα ἔγγραφα ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἐλληνικὴν ἐπανάστασιν.

Σ. τ. Δ.

Τῇ αἰτήσῃ ἡμῶν, ὁ κ Σπυρ. Π. Λάμπρος εὐμενῶς ἐχορήγησεν ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν τὸ ἐπόμενον τεμάχιον ἐκ τοῦ ἐναρκτηρίου λόγου τῶν ἐν τῇ Πανεπιστημίῳ ἑφετειῶν μαθημάτων του περὶ τοῦ «Αἰῶνος τοῦ Περικλέους.» Ὁλόκληρος ὁ ὄρατος οὗτος λόγος δημοσιευθήσεται προσεχῶς ἐν τῇ «Παρυκασφῇ».

Σ. τ. Δ.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ

Οἱ Ἀθηναῖοι ἔσωσαν κατὰ τὰ περσικὰ τὴν Ἑλλάδα. Ὅτε δ' ὁ ἐπικείμενος κίνδυνος παρήλθε καὶ οἱ ἑταῖροι τῆς ἐλληνικῆς ὁμαχιμίας ἀπενόστησαν εἰς τὰς ἰδίας ἕκαστος πόλεις, οἱ Ἀθηναῖοι κατήλθον εἰς τὰ πάτρια ἐδάφη οὐχὶ ἔστεμμένοι διὰ τῶν πρώτων στεφάνων, οὐς εἶχον εὐγενῶς παραχωρήσει εἰς ἄλλους φιλοπρώτους συναγωνιστάς, οὐδὲ θριαμβικῶς, ἀλλὰ πτωχοὶ καὶ δίκην καυχῶν, διακομιζόμενοι τὰ ὑπολειφθέντα σκεύη καὶ εὐρίσκοντες κεκαυμένα τὰ ἔδη τῶν θεῶν, ἀποτετεφρωμένον τὸν Ἑκατόμπεδον, κατεσκαμμένους τοὺς οἴκους, πλὴν τῶν ὀλίγων ἐν οἷς ἐσκήνησαν οἱ δυνατοὶ τῶν Περσῶν, καὶ ἀπανταχοῦ τῆς πατρίου γῆς τὴν ἐρημίαν καὶ τὰ ἔχγη τῆς προσφάτου πυρκαϊᾶς. Ἀλλ' οἱ πένητες ἐκεῖνοι καὶ οἰκοθρονημένοι νικηταὶ εἶχον πλοῦ-

τον ἐπαρκῆ τάπυρπόλητα ἀργυρεῖα τοῦ Λαυρίου καὶ μᾶλλον ἐκείνων τῆς ἀρετῆς αὐτῶν τοὺς θησαυροὺς καὶ τρεῖς ἄνδρας, οἵτινες ἐκαλοῦντο Θεμιστοκλῆς, Ἀριστείδης, Κίμων· εἰς τοὺτους δὲ προσετέθη μετὰ τινα χρόνον καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ξανθίππου. Διὰ δὲ τοῦ φρονήματος τῶν Ἀθηναίων καὶ τῆς αἰοδίμου φιλοπατρίας τούτων τῶν ἀνδρῶν αἱ Ἀθῆναι οὐ μόνον ἐπανήλθον εἰς τὴν θέσιν εὐρίσκοντο πρὸ τοῦ πολέμου, ἀλλὰ καὶ ὑπερακοντίσασαι ταύτην οἰοεὶ δι' ἁλμάτων ἔφθασαν εἰς τοσοῦτον ἀκμῆς καὶ δυνάμεως, ὥστε νὰ καταστῇ περιώνυμος ὁ κληθεὶς αἰὼν τοῦ Περικλέους, θεωρούμενος ὡς ἡ ὑψίστη ἀκμὴ τῆς ἐλληνικῆς ἱστορίας καὶ ὁ κολοφῶν τῆς ἐλληνίδος δόξης.

Ὅτε κατήλθον εἰς τὰς Ἀθήνας οἱ καθέλοντες τὸν Μῆδον, ἡ πόλις ἦτο ἀνίσχυρος καὶ ἀνυπεράσπιστος. Πῶς νὰ ἔχη τείχη ἡ πόλις ἥτις δὲν εἶχεν οἰκίας; Τῆς πόλεως δὲ ταύτης ἦς τὰ τείχη ἔπρεπε νὰνεγειρώσιν ὀχυρὰ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες συναπκξάπαντες, ἕκαστος συνεισκομιζῶν ἓνα λίθον ἰδίᾳ χειρὶ, τῆς γεραρᾶς ταύτης πόλεως οἱ κάτοικοι ἠγαγκάσθησαν διὰ τὸν φθόνον τῶν συμμάχων τῆς χθῆς καὶ ἀντιπάλων τῆς αὐρίου νὰ οἰκοδομήσωσι τὰ τείχη αὐτῶν ἐν σπουδῇ δίκην ἐνόχων, πανδημεὶ πάντες καὶ αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες καὶ οἱ παῖδες, ἀφειδουῦντες τῶν τε νεοδημάτων αὐτῶν οἰκῶν καὶ τῶν μνημάτων τῶν ἰδίων πατέρων.

Τὴν τείχισιν δὲ ταύτην ἡ πόλις τῶν Ἀθηναίων χρωστέει εἰς τὴν πανουργίαν τοῦ Θεμιστοκλέους, ὀφείλει εἰς τὸν αὐτὸν ἐκεῖνον ἄνδρα, ὅστις τοσαῦτα ἤδη εἶχε διαπράξει ὑπὲρ τῆς πόλεως. Εἶνε γνωστὰ αἱ κατὰ τὰ περσικὰ ὑπηρεσίαι αὐτοῦ πρὸς τὴν πατρίδα, ἀλλὰ τὸ κυριώτατον αὐτοῦ κατόρθωμα καὶ τὸ ὑψίστον ἔργον ὑπῆρξεν ἡ ἀναγνώρισις τοῦ προορισμοῦ τῆς πόλεως. Εἰς τὸν Θεμιστοκλῆα πρώτον ὀφείλουσιν αἱ Ἀθῆναι τὸν ναυτικὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν κατὰ θάλασσαν δύναμιν, εἰς αὐτοῦ τὸ προορατικὸν βλέμμα ὀφείλει ἡ πόλις τοὺς λαμπροὺς λιμένας τοῦ Πειραιῶς καὶ τὴν οἰκοδομὴν καὶ ὀχύρωσιν τοῦ ἐπινείου ἐκεῖνου. Ἐκεῖνος εἶνε τέλος ὅστις κατὰ μικρὸν ὑπάγων καὶ καταβιδάζων τὴν πόλιν πρὸς τὴν θάλασσαν ἀντι μοτίμων ὀπιτιῶν ραυβάτας καὶ θαλασσίους ἐποίησεν. Ἡ δὲ μέλλουσα δόξα τῶν Ἀθηναίων

ὄα ἦτο ἴσως ἀδύνατος ἄνευ τῆς τροπῆς ταύτης, ἄνευ τῆς διευθύνσεως ταύτης πρὸς τὴν θάλασσαν, ἣτις χρεωστείται εἰς τὸν Θεμιστοκλέα. Καὶ ἀπέθανε μὲν ἐν Ἀσίᾳ ὁ Θεμιστοκλῆς μακρὰν τῆς πατρίου γῆς, ζητῶν ναποφυγῆ τὴν ἀδοξίαν ἐκ στρατείας κατὰ τῶν ἑαυτοῦ συμπολιτῶν, ἀλλὰ τὰ ὁστὰ αὐτοῦ φαίνεται ὅτι οἱ οἰκεῖοι κατέθηκαν κρύφα ἐν τῇ Ἀττικῇ κατὰ τὸ κέλευσμα ἐκείνου. Καὶ δὴ ἐδεικνύετο ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Πλουτάρχου, καὶ δεικνύεται ἔτι καὶ νῦν, περὶ τὸν μέγαν λιμένα τοῦ Πειραιῶς, κατὰ τὴν εἴσοδον, βωμοειδὴς τάφος ὅστις λέγεται ὦν ὁ τοῦ Θεμιστοκλέους. Τὸ ἀπὸ τῆς Σαλαμίνας εἰσρέον γνώριμον κύμα τὸ περιβρέχον τὴν χθαμαλὴν ἐκείνην ἀκτὴν θὰ γνωρίζῃ κάλλιον ἡμῶν ἢ ἡ κρηπίς ἐκείνη καλύπτει ἀληθῶς τὰ ἱερά ὁστὰ τοῦ μεγάλου ναυμάχου.

Αἱ Ἀθηναὶ ἐγείναν ἰσχυραὶ, γενόμεναι δύναμις ναυτικῆ. Μέγα γὰρ τὸ τῆς θαλάσσης κράτος, ἔλεγεν ὁ Περικλῆς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ πολέμου, ἔχων σαφῆ ἰδέαν τῶν δυνάμεων τῆς πόλεως. "Ὅτι δὲ ὁ Θεμιστοκλῆς, τρέπων τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ τὴν θάλασσαν, ἐξηλέγχθη τῶν μελλόντων τοῦ γενησομένου ἄριστος εἰκαστής, ἀποδεικνύουσιν αἱ τε νίκαι κατὰ τοὺς περσικοὺς πολέμους καὶ ἡ ἔπειτα ἡγεμονία τῆς πόλεως.

Ὁ Θεμιστοκλῆς ἀπέθανε μακρὰν τῆς πατρίδος, ἀλλὰ τὰ ποτελέσματα τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ περινοίας εἶχον ἤδη φανῆ. Ὁ Πειραιεὺς ἐκεῖνος ὃν εἶχε κτίσει καὶ ὀχυρώσει κατέστη ἐντὸς βραχέος χρόνου σπουδαῖον ἐμπορικὸν κέντρον, ἔστία τῶν μετοίκων ἐκείνων εἰς οὓς οὐχ ἦπτον τῶν πολιτῶν ὄφειλον αἱ Ἀθηναὶ τὴν ἀκμὴν αὐτῶν. Αἱ δὲ νίκαι τῆς Σαλαμίνας καὶ τῆς Μυκάλης καὶ οἱ θριαμβευτικοὶ ἀνά τὰς ἑλληνικὰς θαλάσσας πλόες τῶν Ἀθηναίων εἶχον ἐμποιήσει εἰς τὸν ναυτικὸν ὄχλον φρόνημα καὶ ἐξαρσιν. Οἱ ἐπιβάται τῶν τριήρων οἵτινες ἐπολιόρησαν τὴν Σηστόν, οἱ θρανῖται τῶν νηῶν αἵτινες ἐναυλόρησαν πρὸ τοῦ Βυζαντίου εἶχον ἤδη πολλάκις ὑποστῆ γενναίως τὸν βορρᾶν καὶ τὸ κύμα, ὥστε νὰ μὴ δεχθῶσιν, ἐπιστρέφοντες εἰς τὰς Ἀθήνας μετὰ τὴν ἀπόδοτον τοῦ κινδύνου, νὰ ταχθῶσι κατώτεροι τοῦ εὐπατρίδου, ὅστις εἶχεν ἐτησίαν πρόσδοτον πεντακοσίων ἢ τριακοσίων μεδίωνων, ἢ τοῦ ἵππέως τοῦ διακοσιομεδίου. Τίς λόγος ὑπῆρχε τὸ ἐξῆς ἵνα μετέχωσι τῶν κοινῶν κατὰ τοὺς τέως ὑφισταμένους νόμους μόνον ἐκεῖνοι; διὰ τί νὰ μὴ ἔχωσι πρόσδοτον εἰς τὰς ἀρχάς; καὶ οἱ θῆτες, ἐξ ἧς τάξεως μάλιστα ἦσαν οἱ ὑπηρετοῦντες ἐν τῷ εὐδοκίμησαντι στόλῳ; Διὰ τίνα λόγον νὰ μὴ ὑπάρχῃ τελεία ἰσονομία μεταξὺ τῶν ἐλευθέρων πολιτῶν, ὅτε τῶν μὲν πολυμεδίωνων καὶ τῆς ἱππάδος τάξεως τὴν ἀκίνητον οὐσίαν εἶχε παραβιάσει καὶ ἐλαττώσει ἡ δῆσις τῆς ἀττικῆς γῆς ὑπὸ τοῦ Πέρ-

σου, τοῦ δὲ θητικῆ τὴν θέσιν εἶχον ὑψώσει αἱ κατὰ θάλασσαν ἦτται τῶν βαρβάρων καὶ τὸ κράτος τὸ ἐκ τῆς θαλάσσης; Διεσώθη διήγημα τὰ μάλιστα χαρακτηριστικὸν τῆς νέας τροπῆς τῶν ἀθηναϊκῶν πραγμάτων, τοῦ νέου πνεύματος ὅπερ εἶχεν ἀρχίσει ἐπικρατοῦν ἐν τῇ πολιτείᾳ. Λέγεται ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Μιλτιάδου, ὅτε ὁ Θεμιστοκλῆς ἔπειθε τοὺς Ἀθηναίους νὰ κατέλθωσιν εἰς τὴν θάλασσαν, ἀνελθὼν διὰ τοῦ Κεραμεικοῦ φαιδρὸς εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ἀνέθηκεν ἐπιδεικτικῶς εἰς τὴν θεὰν ἵππου τινὰ χαλινὸν ὡς οὐδὲν ἰππικῆς ἀληθῆς, ἀλλὰ ναυμάχων ἀνδρῶν τῆς πόλεως δεομένης. Ὁ τελὼν εἰς τοὺς γεωμύρους ἀνέθηκε τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου εἰς τὴν θεὰν τὸ ὑπηρεσίον καὶ ἡ κόπη ἐνίκησε τὸ δόρυ καὶ τὴν ἀσπίδα ὁ θῆς ἀνυψώθη μέχρι τοῦ πεντακοσιομεδίου ἢ τετάρτη τάξις τῶν ἐλευθέρων κατέστη ἰσότιμος τῶν τριῶν πρώτων. Τὸ γεγονός ἐτελέσθη, τὸ γεγονός ἦτο φυσικὸν νὰ τελεσθῆ μετὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὁ Θεμιστοκλῆς, κατανοῶν ὀρθῶς τὰ θέσφατα τῆς Πυθίας, κατεβίβασε τὴν πόλιν πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ ἠνώφεξε τὰ ὑγρά κέλευθα εἰς τὴν δόξαν τῶν Ἀθηναίων.

"Ὅταν ἰδέα τις ὀριμάσῃ ἀληθῶς, ὅταν παραστῆ προφανῆς ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς, δὲν εἶνε πλέον δυσχερὲς νὰ εὑρεθῆ ὁ ἀνὴρ ὅστις μέλλει νὰ ἐπιτελέσῃ αὐτήν. Ὁ δὲ ἀνὴρ ὅστις ἀνέλαβε ταύτην τὴν ἀναμύρρωσιν τοῦ ἀθηναϊκοῦ πολιτεύματος ὑπῆρξεν ὁ Ἀριστείδης. Εἶνε δὲ ἄξιον σημειώσεως ὅτι ὁ υἱὸς οὗτος τοῦ Λυσιστάχου, ἥτις ἐκ παίδων ἤδη ἀντεπολιτεύετο, κατεστασίαζε, κατὰ τὴν ἀθηναϊκὴν φράσιν, τὸν Θεμιστοκλέα, ὑπῆρξεν αὐτὸς ἐκεῖνος ὅστις ἐδέησε νὰ γείνη ὁ εἰσηγητὴς ἀναμύρρωσεως ἣτις εἶνε τὸ φυσικὸν προῖον τῆς ἐπὶ τὴν θάλασσαν τροπῆς τῶν Ἀθηναίων, ἣτις χρεωστείται εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Νεοκλέους.

ΟΛΙΒΕΡ ΤΟΥΙΣΤ

Ἐκ τῶν τοῦ Καρόλου Δίκενς.

Συγγεγραμ. (ὁ δὲ σελ. 785).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΘ'

Παράδοχος συνέντευξις, συνεπεία τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ.

"Ἄν καὶ τὸν βίον αὐτῆς ὅλον διήλθεν ἡ νεανίς ἐν ταῖς ἀγυαῖς καὶ ἐν βδελυροῖς καταγωγίοις, ἐν τῇ καρδίᾳ ὅμως αὐτῆς ὑπελάνθανον ἔτι διατηρούμενα λείψανα γυναικείων αἰσθημάτων. Ὅτε λοιπὸν ἤκουσε κρότον βημάτων ἐλαφρῶν πλησίον τῆς θύρας καὶ ἀνελογίσθη δόψση ἀπόστασις ἐχώριζεν αὐτὴν ἀπὸ τὴν κόρην, ἣν περιέμενε, ἠσθάνθη πιεζομένην τὴν καρδίαν τῆς ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ἰδίας κατασχύνης καὶ ἔφριξεν ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστῆ τὴν παρουσίαν ἐκείνης, ἣν μετὰ πόθου ἀκατασχέτου ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ.